صفحه اول روزنامه: سفید. اعتراض یا سانسور؟

صفحه اول روزنامه: سفید. اعتراض یا سانسور؟[1]

مقدمه نویسنده
تدوین اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری فراز و نشیب‌های زیادی را در جهان پشت سر گذاشته است. همان‌طور که دکتر کاظم معتمد نژاد[1] پدر علم ارتباطات ایران در سال ۱۳۸۵ نوشته است گردانندگانسندیکای ملی روزنامه‌نگاران فرانسوی در سال ۱۹۱۸، مجموعه‌ای از مقررات اخلاقی، با عنوان «منشور وظایف روزنامه‌نگاران» را تصویب کردند. این مجموعه، در سال ۱۹۳۸ اصلاح و تکمیل شد و اکنون مورد حمایت و احترام تمام سازمان‌های حرفه‌ای روزنامه‌نگاران این کشور است. ایالات متحده آمریکا هم مدیران روزنامه‌ها در سال ۱۹۲۳ پیشگام تدوین و اجرای مقررات اخلاقی روزنامه‌نگاری شدند و مجموعه‌ای با عنوان «اصول اخلاقی انجمن مدیران روزنامه‌های آمریکا » منتشر کردند. آنچه اهمیت دارد این موضوع مهم است که این مقررات اخلاقی چهار زمینه‌ی کلی را در بر می‌گیرند که عبارت‌اند از: آگاهی‌دهی عمومی، آزادی مطبوعات (شرط اساسی حرفه‌ی روزنامه‌نگاری)، بیان حقیقت(وظیفه‌ی بنیادی روزنامه‌نگار) و احترام به حیثیت فردی و زندگی خصوصی.
در عین حال که باید این اصول رعایت گردند مشاهده می‌شود عده‌ای همچنان اصرار دارند که بخشی از حقیقت پنهان مانده و یا به طور وارونه به نمایش درآید.
روزنامه‌نگاران زیادی در جهان در برابر این موضوع معترض بوده و با انتشار بخشی یا تمام روزنامه با کاغذ سفید توجه مخاطبان را به خود جلب نموده‌اند. مطلب زیر بخشی از این تلاش را به نمایش درآورده است.

چندی پیش صبح زود وقتی وارد محل کار شدم شنیدم همکاری روزنامه به دست در حال صحبت با دیگران است. وی معترض بود که چرا روزنامه‌ها با چنین تیترهای معمولی چاپ شده‌اند و انعکاسی از جامعه را در آن‌ها نمی‌توان دید. هم‌چنین پرسید چرا امروز روزنامه‌ها سفید چاپ نشده‌اند؟

به راستی اگر در جهان شرایطی پیش آید که نتوان خبری را انتشار داد و یا خبری نبود که ارزش بازگو کردن داشته باشد آیا نباید صفحه و یا ستون مربوطه را سفید رها کرد؟ آیا الزامی داریم که هرگونه حرفی را فارغ از ارزش محتوای آن درج کنیم که خود باعث انتشار اخبار زرد گردد؟

برخی از نشریات بر تعهد اخلاقی خود باقی مانده و معترضانه از نقل «هرگونه» خبر به جای «آن» خبر مورد نظر خودداری نموده‌اند. سابقه این کار در جهان را در زیر می‌بینیم:

مهم‌ترین روزنامه جناح چپ ایتالیا، لارپوبلیکا[2] ، در ژوئن ۲۰۱۰ با صفحه اول سفید به انتشار رسید. این اعتراض به علت تصویب قانون حق ممانعت شهروندان از دانستن خشونت پلیس بود که توسط برلوسکونی حمایت می‌شد[۲].

پاکستان در اعتراض به انتشار خبر پنهان‌سازی بن‌لادن در آن کشور و اطلاع برخی از مسئولین کشور نسبت به سانسور مقاله اول روزنامه اکسپرس تریبون اقدام نمود. خوانندگان اکسپرس تریبون در ماه مارس سال ۲۰۱۴ با یک فضای خالی بزرگ در صفحه اول روبرو شدند. این روزنامه خبر مذکور را بی‌پایه و مسخره خواند [۳].

اکتبر ۲۰۱۵ روزنامه‌های اوهایو صفحه‌ای خالی چاپ کرده تا نشان دهند که بدون مقاله محلی، پوشش خبری محلی چگونه ممکن است [۴].

روزنامه سوزجو[3] ی ترکیه در شماره روز ۲۰ می ۲۰۱۷ (۳۰ اردیبهشت‌ماه) تمام صفحات خود را در اعتراض به سانسور رسانه‌ها به صورت سفید و بدون متن و مطلب منتشر کرد. به گزارش ایرنا، این روزنامه با انتشار این نسخه خود، علیه دولت ترکیه در برقراری سانسور و دستگیری اصحاب رسانه اعتراض کرده است. در صفحه نخست این روزنامه تنها یک تیتر تحت عنوان «۱۹ می، شماره ویژه آزادی رسانه» درج کرده است [۵].

به گفته اریک ساس[4] ویراستار پابلیشرز دیلی، روزنامه‌های سراسر جهان تاکنون به شکل چشمگیری، مبادرت به انتشار

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

صفحه نخست خالی در اعتراض به سانسور و دیگر تهدیدات علیه آزادی مطبوعات نموده‌اند.

در آگوست ۲۰۱۷، بیش از ۲۰۰ روزنامه محلی در مینه سوتا و داکوتای شمالی، همان تاکتیک چشمگیر را به کار گرفتند تا اهمیت روزنامه‌ها را در جوامع محلی آن‌ها برجسته نمایند. هم‌چنین بسیاری از روزنامه‌ها در سرمقاله‌های خود توضیح می‌دهند و معنای صفحات اول خالی را بیان می‌کنند [۶].

در نوامبر ۲۰۱۷ روزنامه‌های شمال شرق ایالت تریپورا[۵] هند در اعتراض به کشته شدن سومین خبرنگار کیفری در سال ۲۰۱۷ با چاپ سفید ستون ویراستار اعتراض مدنی خود را به نمایش گذاشتند [۷].

روزنامه دانشگاه، مطبوعات دانشجویی دانشگاه ملی سئول[۶]، دانشگاه عالی کره جنوبی، دوشنبه ۱۳ مارس ۲۰۱۷ با صفحه نخست خالی چاپ شد، چرا که بسیاری از دانشجویان به طور فزاینده‌ای برنامه دانشگاه را برای ساخت یک محوطه جدید در خارج از سئول به چالش کشیده بودند. خبرنگاران دانشجویی این روزنامه که داهک سین‌مون[۷] نامیده می‌شود، اولین صفحه خود را برای اولین بار در تاریخ ۶۵ ساله خود سفید چاپ کردند [۸].

البته باید اشاره نمود چاپ سفید بخشی یا تمام روزنامه پدیده‌ای جدید نیست. در نوامبر ۱۹۹۶ روزنامه دانشجویان دانشگاه ایالتی واشنگتن روز جمعه به جز در بخش تبلیغات با صفحات سفید منتشر شد و به بررسی سانسور توسط یک عضو دانشگاهی پرداخت. در ستون ویراستار اعلام گردید: «این یک مسئله اعتراضی است.» و در آن روز پس از تلاش‌های بی‌نتیجه در خصوص رفع ابهام و مشکلات به وجود آمده، کلیه کارکنان روزنامه اعتصاب نمودند [۹].

صرف‌نظر از اینکه آیا هرگونه اعتراضی منشأ اطلاع‌رسانی حقیقت داشته باشد یا نه و این‌که اصولاً اعلام نارضایتی مدنی باید به چه روشی بیان گردد، در نظر داشته باشیم صاحبان رسانه نیز مسئولیت‌هایی دارند و اینکه حفظ تعداد صفحات و ستون‌ها ولو به هر قیمتی با چاپ هرگونه مطلبی تا چه میزان به اصول و مأموریت آن رسانه صدمه وارد می‌آورد نیز موضوعی است که نیاز به آسیب‌شناسی داشته و افزایش یا افول وفاداری مخاطب در آینده را در پی خواهد داشت.

پانویس:
[۱] مشابه تیتر ?Express Tribune‘s Blank Page: Censorship or Protest منتشر شده در 24th Mar, 2014 در نشانی زیر:-http://pakistanmediawatch.com/2014/03/24/express-tribunes-blank-page-censorship-or-rotest/
[۲] La Repubblica
[۳] sözcü
[۴] Erik Sass is editor of Publishers Daily
[۵] Tripura
[۶] SNU
[۷] Daehak Sinmun

منبع:

1. معتمدنژاد، کاظم. اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری: زمینه‌های تاریخی، مقررات‌گذاری‌های ملی و پژوهش‌های جهانی. مگ ایران، سایت دفتر مطالعات و توسعه رسانه‌ها ۱۵/۸/۱۳۸۵
2. ‘nt page to protest Berlusconi’s ‘gagging law’ -https://gulfnews.com/news/europe/italy/top-italian-newspaper-runs-blank-front-page-to-protest-berlusconi-s-gagging-law-1.639882 June 12, 2010
3. Page: Censorship or Protest?

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

-http://pakistanmediawatch.com/2014/03/24/express-tribunes-blank-page-censorship-or
Mar 24th, 2014 protest/

4. Ohio newspapers print blank page to show what local news coverage looks like without al papers

https://ohionews.org/aws/ONA/pt/sd/news_article/113084/_PARENT/layout_details/false
۱۰/۱۶/۲۰۱۵

5. انتشار روزنامه سوزجو ترکیه با صفحات سفید در اعتراض به سانسور http://www.irna.ir/fa/News/82538306 (متأسفانه اکثر خبرگزاری‌ها در ایران الزام درج تیتر تاریخ را رعایت نمی‌کنند.)

6. Role With Blank Pages

-https://www.mediapost.com/publications/article/305859/newspapers-highlight-role-with
August 17, 2017blank-pages.html

7. pages to protest journalist killing

-https://www.theguardian.com/world/2017/nov/24/indian-newspapers-run-blank-pages-to
Fri 24 Nov 2017 ۰۶.۲۹ GMTLast modified on Fri 24 Nov protest-journalist-killing
2017 ۰۶.۳۶ GMT

8. t page amid campus feud 2017/03/13

http://english.yonhapnews.co.kr/news/2017/03/13/0200000000AEN20170313008400315.html

9. WSU Students Print Blank Newspaper Evergreen's Student Editors Protest Alleged rator Sat., Nov. 2, 1996

-http://www.spokesman.com/stories/1996/nov/02/wsu-students-print-blank-newspaper
evergreens/

نویسنده:لیلی بنی‌هاشمی

مشخصات استناددهی به این مقاله

نویسنده(ها):	لیلی بنی هاشمی
عنوان مقاله:	صفحه اول روزنامه: سفید. اعتراض یا سانسور؟
عنوان مجله:	کتابدار ۲.۰ –(عنوان لاتین: i-Kitbdr 2.0)
دوره مجله(Vol):	۴
شماره مجله(Issue):	۳
سال(Year):	۱۳۹۷
شناسه دیجیتال(DOI):	
لینک کوتاه:	http://lib2mag.ir/9946

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.